

Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

LUNA SFÂNTULUI ROZAR

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XXI Nr. 10 (243) octombrie 2014

E octombrie! E luna Sfântului Rozar

Sfântul Rozar este rugăciunea universală a creștinătății catolice, un fel de „breviar al credincioșilor”. Luna octombrie îi este închinată. Mulți Papi au vorbit credincioșilor despre Rozar, despre luna octombrie, lună a Preacuratei și a Sfântului ei Rozar, lună care are în centrul ei o sărbătoitoare a Preacuratei, **„Sfânta Fecioară Maria, Regina Rozarului” - 7 octombrie** (în calendarul latin și în cel greco-catolic).

Istoria acestei sărbători este foarte veche, cum foarte veche este și istoria Rozarului. Papa Pius al V-lea, în amintirea biruinței de la Lepanto împotriva flotei turcești, a stabilit comemorarea acestei biruințe în ziua de 7 octombrie. Solemnitatea a fost numită **„Sfânta Maria a Biruinței**. Din 1716 sărbătoarea a fost extinsă în toată Biserica. Cât despre Sfântul Rozar, tradiția spune că însuși Sfânta Fecioară s-a arătat Sfântului Dominic (1170-1221) și i-a explicat rugăciunea Rozarului.

Fericitul Papă Ioan al XXIII-lea a avut o mare devoțiune pentru Rozar. Numeroase pagini din Scrisorile și Enciclicile sale vorbesc despre Rozar, încurajând credincioșii să recite această rugăciune atât de draga Preacuratei. El însuși recita zilnic Sfântul Rozar de trei ori. Se spune că mulți Papi ne-au vorbit despre Rozar, dar Papa Ioan al XXIII-lea a fost singurul care a coborât din Cer ca să-l recomande.

Îată împrejurarea: în 1966 o călugăriță din Ordinul „Fiicele Carității” a fost foarte bolnavă, stomacul, intestinele, totul era cuprins de dureri insuportabile - era o muribundă. Surorile au făcut o novenă la Papa Ioan al XXIII-lea, al cărui proces de beatificare începuse. Sora Catherine era singură în salon când a auzit o voce caldă care-i vorbea: **„Soră Catherine, m-ai rugat și tu, și surorile de asemenea. Pentru aceea, am venit să te anunț că ești vindecată. Cheamă surorile ca să constate că ești vindecată. Nu mai ai febră”**. Din acel moment toate manifestările bolii au dispărut.

Sora Catherine a vorbit tuturor despre viziunea și vindecarea sa, fără să uite să amintească sfatul venit de data aceasta direct din Cer: **Recitarea zilnică a Sfântului Rozar**, în bucuriile și amărăciunile vieții.

Prin cuvintele Episcopului Martir Iuliu Hirțea să ne încredințăm Sfintei Fecioare și Sfântului ei Rozar: **„MAICĂ SFÂNTĂ-NVINGĂTOARE,/ A puterii Celui Rău,/ Fii-mi Caldă Rugătoare/ Lângă DOMNUL, FIUL TĂU!**

Rozarul Tău Sfânt,/MAICUȚĂ CEREASCĂ/Să înstăpânească/Harul pe pământ”.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

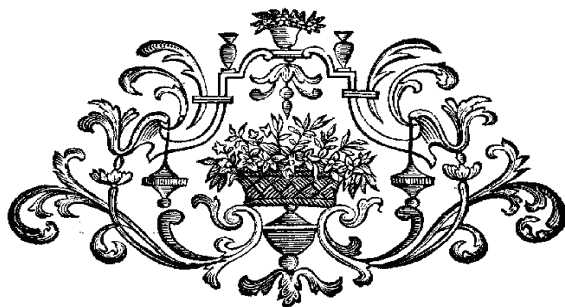
Despre rugăciune

Stând de vorbă câțva timp cu noi înșine și cu Dumnezeu, prin rugăciune, avem un prilej bun ca El să ne vorbească inimii și să ne trimită mari haruri. Astfel ne vom ridica deasupra noastră și vom fi alți oameni. Prin rugăciune se întâmplă lucruri minunate. Ce știi tu ce va lucra Dumnezeu în sufletul tău și în viața ta în timp ce te rogi?

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Pagini bilingve.....	10
Misionarii nevăzuți: Sfinții îngeri Mihail și Gavril.....	4	Fondatoarea ordinului clariselor.....	12
“Drumul unui martir, Vasile Aftenie.....	5	Jocul.....	15
		Răbdarea și iertarea.....	17

Misionarii nevăzuți: Sfinții îngeri Mihail și Gavril

Sufletul nostru e Chipul lui Dumnezeu prins în rama trupului, cutreierând pământul ca să-l sfințească și să-l ridice, tămâie sfântă în fața Creatorului.

De Sus, din Împărăția lui Dumnezeu, s-a dat fiecărui suflet un nevăzut tovarăș, din leagăn la mormânt, Îngerul Păzitor.

El ne este paznic, el ne este judecător. Gândurile pline de lumină, entuziasmul saturat cu foc, remușcarea ce te întoarce la bine, de la el pornesc.

El vede ce nu vedem, știe ce nu știm, mereu în apropierea noastră, cu nesfârșită delicatețe față de libertatea noastră, cunoscând măreția noastră, ne apără de prăpastia cea de foc a iadului.

Cât de prețios e sufletul nostru când cel din urmă cerșetor învesmântat în mizerie și zdrențe este „gardat” exclusiv de unul ca acela ce mergea asemenea coloanei luminoase înaintea evreilor, care întări pe Ilie în spaima sa, un înger ca cel ce a ținut focul să nu ardă pe tinerii aruncați în cuptor, ca acel ce închise gura leilor în fața lui Daniil; păziți de un înger ca acela ce în grădina Getsemanilor întări pe însuși Cristos Dumnezeu!

Ce suntem noi, în realitate, ca să fim ocrotiți de astfel de făpturi!

Stă scris să nu uităm ospitalitatea, de teamă să nu fie printre cei lipsiți unul dintre îngeri.

Nu a zis oare dintr-odată vagabondul care însoți pe Tobie”: „Eu sunt **Rafael?**”

Al treisprezecelea sărac, ajuns la masa celor 12 săraci ai Sfântului Grigore Marele, nu s-a arătat oare a fi un înger?

El ne apără împotriva diavolului. Acesta se arată într-o zi Sfintei Margareta de Cortona ca să o înspăimânte și să o descurajeze. Dintr-odată îi apărură Îngerul Păzitor și-i zise: „**Fiica mea, nu-ți pierde curajul. Eu sunt alături de tine, eu Îngerul Păzitor al sufletului tău, pentru că este locuința sfântă a lui Dumnezeu**”.

El este îndrumător. Fericita Ermelinda părăsi orașul natal ca să găsească într-un sătuleț liniștea necesară slujbei lui Dumnezeu. O persoană din sat avu gând rău asupra-i și hotărî s-o răpească. În această primejdie îi apărură Îngerul Păzitor și-i zise: „**Fugi de-aici, copilă, fugi!**” Îi indică locul unde și rămase până la moarte, fără prihană.

El este eliberator. Simon Petru a fost prins și închis. Patru cete de către patru ostași îl păzeau, legat fiind el cu două lanțuri. Și iată Îngerul Domnului a venit și i-a zis: „**Scoală degrab, încinge-te, îmbracă-ți haina și vino după mine!**” Așa a fost eliberat Petru din temnița lui Irod.

Să rugăm zilnic, des, pe Îngerul nostru ca să ne întărească ca să apărăm Chipul Domnului dintru noi.

Să ne păstrăm curați în ochii acestui prieten.

Curățenia ne face asemenea lui, și ne strânge în prietenie cu el, Misionarul nevăzut al lumii sufletului nostru.

Episcop Ioan Suci

„Drumul unui martir, Vasile Aftenie (1899-1950)”

Atunci când credem că s-au epuizat toate informațiile privind viața și anii de detenție ai Episcopilor - Martiri și Sfinți ai Bisericii Române Unite cu Roma, Episcopi morți în închisori pentru că au rămas fideli lui Cristos și Bisericii Romei, atunci avem surpriza apariției unor noi și nesperate lucrări închinare lor. Aceste lucrări readuc în sufletele cititorilor imaginea personalităților lor fără asemănare, suferințele trăite în anii întunecați ai închisorilor, îmbogățind

astfel puținul care a ajuns până la noi.

O astfel de lucrare este cartea „**Drumul unui martir, Vasile Aftenie (1899-1950)**” a lui Alexis Dimcev, apărută în Ed. Surorilor Lauretane, 2014.

Cuvântul introductiv, „**Prefață**”, este al noului Episcop al noii Episcopii Greco-Catolice de București, PSS Mihai Frățilă. Preasfinția Sa subliniază valoarea lucrării, autorul reușind să treacă peste dificultățile informației: arhive împrăștiate, note ale anchetatorilor reduse doar la singura lor viziune, o alunecare înspre legendă a unor mărturii ale celor care l-au cunoscut direct pe Episcopul Aftenie, și să realizeze un studiu biografic sistematic (lucrarea este o parte din teza de doctorat a autorului). În afară de biografia Episcopului Vasile Aftenie, esența însăși a cărții, autorul stăruie să arate cum Biserica Greco-Catolică, atentă la drumul pe care îl putea lua istoria în anii care au precedat scoaterea ei în afara legii, „și-a clădit pas cu pas rezistența interioară”. De asemenea, este scoasă în evidență înălțimea civilizației pe care a atins-o România în prima jumătate a secolului al XX-lea și caracterele mari formate în Biserica Catolică a acelor ani.

(continuare în pag. 6)

Trei capitole alcătuiesc cuprinsul lucrării: ***O viață dăruită Bisericii; Păstor și diplomat al Bisericii și Mărturia unui Martir al Bisericii.*** Atenția autorului este îndreptată asupra vieții Episcopului Vasile Aftenie, pe care o prezintă însoțită de trăirea credinței.

Cu primul capitol și cu primele lui pagini cititorul se află pe meleagurile Blajului unde, doar la 13 km, este comuna Lodroman, locul de naștere al viitorului Episcop. Vasile Aftenie este al treilea din cei cinci frați. Părinții, țărani cu multă credință, greco-catolici, aveau în familia mamei doi preoți; sfatul unuia se pare că a fost hotărâtor pentru întreaga viață: Vasile Aftenie va urma Liceul „Sfântul Vasile cel Mare” din Blaj, iar în 1919 se va înscrie la „Academia Teologică Greco-Catolică”, tot la Blaj, ca, după un an să fie trimis la Roma unde va studia teologia și filozofia la „Colegiul Pontifical Urban de Propaganda Fide”. Se înapoiază la Blaj în 1925, cu un doctorat în teologie, ca la 1 ianuarie, 1926, la Sărbătoarea Sfântului Vasile cel Mare, să primească darul sfintei preoții prin impunerea mâinilor Mitropolitului Vasile Suci. Două mărturii ale noului preot, legate de această sărbătoare a sufletului, ne-au rămas peste timp: textul ales pentru iconița de la hirotonire și jurământul preotului catolic. Prin textul amintit, Vasile Aftenie leagă harul preoției de jertfa liturgică, de Sfânta Liturghie,

celebrarea ei fiind cel mai mare dar al preotului, iar jurământul este „mărturisirea credinței catolice”, pentru care și-a dat viața. Anii care i-a trăit, toți, au avut ca fundament aceste două coordonate, ele au alcătuit nucleul în jurul căruia s-a așezat ceea ce a urmat. Devenit preot, la început într-o parohie nu departe de Blaj, apoi urcând treaptă cu treaptă în diferite funcții: profesor și rector la „Academia Teologică” din Blaj, Canonic, Vicar General și Episcop, obișnuia să încredințeze lui Dumnezeu, prin taina Sfintei Liturghii, toate activitățile sale.

Ceea ce a schimbat cursul vieții Părintelui Vasile Aftenie a fost numirea sa, pe data de 14 iulie 1934, de către Mitropolitul Vasile Suci, ca paroh I pentru Biserica, „Sfântul Vasile cel Mare” din București, Mitropolitul având în vedere pe greco-catolicii plecați din Ardeal în Capitală. Părintele era străin de o astfel de ambiție, pe de altă parte, era singurul sprijin al familiei fratelui său, mort datorită unei boli grave de inimă, dar a primit noua responsabilitate, renunțând la cariera universitară, sursă de bucurii intelectuale și sufletești, din iubire și datorie pentru Biserica sa: ***„M-am căsătorit sufletește cu Biserica și pentru ea am să muncesc, cum pot, până la sfârșitul vieții”***, mărturisirea în acel timp Părintele.

Luând în considerare nevoia pastorală pentru greco-catolicii din
(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Vechiul Regat, la 12 aprilie 1940, Papa Pius al XII-lea l-a numit pe Pr. Vasile Aftenie *Episcop auxiliar* al Mitropolitului Alexandru Nicolescu, cu titlul episcopal de *Ulpiana*. În același timp este numit și Vicar General pentru Vechiul Regat cu sediul la București.

Programul consacării de Episcop al Pr. Vasile Aftenie nu s-a pierdut, din el reiese câtă tăria a avut jurământul de a fi fidel Bisericii Romei. Instalarea noului Episcop la București a avut loc duminică, 23 iunie, în curtea bisericii din cauza numărului mare de credincioși. În cuvântul său Vasile Aftenie a tratat ideea de jertfă: „*Cine nu își ia crucea și nu mă urmează nu este vrednic de mine*”. O anticipare a martiriului său? Așa ne pare acum, pentru că Episcopul a legat jertfa de Biserica Unită în care credincioșii crescuți „*în tradiția Blajului nu pot socoti niciodată prea mare o jertfă oricât de uriașă, cerută de Biserică și de neamul nostru*”. Ideea a fost continuată de preotul și istoricul Zenovie Pâclișanu, mort și el în închisoare în condiții asemănătoare cu ale Episcopului: „*mândria originii romane, convingerea creștină încadrată în disciplina Bisericii Occidentale, naționalismul care merge până la sacrificial de sine și devotamentul desăvârșit pentru cultura românească*” (Alexis Dimcev, „Drumul unui martir, Vasile Aftenie - 1899-1950”, Ed. Surorilor

Lauretane, 2014, p.73).

Din scrisorile ajunse până la noi, aflăm cum înțelegea Episcopul noua sa misiune. „*Primesc în audiență lumea care se abate pe la reședință cu fel de fel de lucruri. Vin la arhieru. Cu toții trebuie să mă întrețin. Eu nu pot proceda cu ei cum se procedează la instituțiile de Stat. Trebuie să mângâi și să încurajez părintește pe oricine*” (Op.cit., p.65). În toată activitatea sa a fost susținut de Nunțiul Apostolic din țară pentru a-și aduna în jurul său credincioșii și preoții, ca aceștia să fie un bun model „*în masa de frați separați, dând exemplu de înțelegere, de activități sociale, prin catehizarea maselor muncitoare sărace și prin practicarea tuturor virtuților creștine*” (Op.cit., p.78).

Drama Europei prin care trece și țara noastră: Diktatul de la Viena, la 30 august 1940, prin care pierdem Transilvania de Nord, declanșarea celui de al Doilea Război Mondial, moartea Mitropolitului Alex. Nicolescu, toate aveau să influențeze viața Bisericii. Pentru scurt timp Vasile Aftenie va fi Administrator Apostolic al Arhidiecezei de Alba Iulia și Făgăraș, îl va urma însă IPSS Valeriu Traian Frențiu ca Episcopul V. Aftenie să se dedice doar misiunii sale: vieții de credință a românilor uniți din Vechiul Regat, Basarabia și Bucovina de Nord. În mod personal a vizitat anual toate parohiile din

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

jurisdicție „**pentru a veghea asupra integrității credinței**”.

Niciodată apostolatul Episcopului Aftenie nu a fost ușor, ostilitatea Bisericii Ortodoxe era evidentă, aceeași era și a Ministerului Cultelor. Cele două biserici greco-catolice din București erau neîncăpătoare pentru numărul credincioșilor și Episcopul era nevoit să facă față situației, recunoscând cu amărăciune „**că bisericile pe care le avem în București (două la număr) nu satisfac nevoile credincioșilor noștri. Suntem nevoiți a sluji sub cerulliber**” (Op.cit., p.146). Secretarul general al Ministerului Cultelor, Aurel Popa, departe de a căuta o rezolvare, amenință Biserica Greco-Catolică și pe Episcopul ei: „**dacă vrem ofensivă, vom avea-o după război, și cu siguranță nu ortodoxia va fi aceea care va pierde**”!!! (Op. cit., p.147). Preasfinția Sa știa deja că atunci și întotdeauna pentru situațiile nefavorabile „**în care se găseau românii uniți, ei caută soluții în interior, în Biserică**” (Op.cit., p.148). Din păcate, este un adevăr al întregii Istorii a Bisericii noastre.

Capitolul al II-lea relatează vizitele canonice făcute în calitate de protopop, apoi de Episcop, începând din anul 1934 până în 1948, dar și călătoriile misionare în Transilvania. Pentru drumul martiriului său, sunt revelatoare paginile care prezintă

vizitele canonice făcute de Preasfinția Sa în anul 1948, la sfârșitul căruia Biserica Unită cu Roma va fi scoasă în afara legii. Aceste vizite erau intensificate din partea tuturor Episcopilor uniți, ca vocea lor să întărească credința credincioșilor amenințați de autoritățile comuniste. Notele informative confirmă temele predicilor sale: „**...a subliniat în repetate rânduri că credincioșii trebuie să fie oricând alături de Roma și de Papa, căci de acolo pornesc învățăturile și mântuirea sufletelor...**” (Op.cit., p.141).

Capitolul al III-lea tratează persecuția dezlănțuită împotriva Bisericii Unite cu Roma de-a lungul istoriei de către țarii ruși, forțarea de a deveni ortodoxă printr-o falsă unire, metodă preluată de comunismul rusesc pentru lichidare Bisericii Unite Ucrainene. Din păcate, metoda au preluat-o și românii. Proiectul noii Constituții din martie 1948 înscrisa persecuția care se va declanșa; toate căile legale au fost încercate de Episcopatul Catolic de ambele rituri, pentru a fi respectate prevederile Concordatului, dar distrugerea Bisericii Greco-Catolice era hotărâtă și drumul martiriului deschis.

Mitropolitul ortodox al Sibiului, Nicolae Bălan, a lansat începutul persecuției, la 15 mai 1948, pe Câmpia Libertății. PSS Ioan Suci nu i s-a permis să vorbească. La

(continuare în pag. 9)

început, necunoscând Biserica Unită, promisiunile de funcții importante în Biserica Ortodoxă, inclusiv cea de Patriarh, făcute din partea conducerii politice a țării, în cazul trecerii la ortodoxie, nu conteneau, deși era întotdeauna același refuz: „**Credința noastră este viața noastră!**” În noaptea de 28/29 octombrie 1948 sunt arestați toți Episcopii greco-catolici, anchemtați, purtați prin celulele Ministerului de Interne, prin reședința Patriarhului ortodox și mănăstiri ortodoxe cu regim de închisoare, prin temnițe, sfârșind cu închisoarea de exterminare din Sighet.

Primul ministru, Petru Groza, și ministru de Interne, Teohari Georgescu, au propus Episcopului Vasile Aftenie să semneze actul de desființare a Bisericii Greco-Catolice în schimbul unei înalte funcții în Biserica Ortodoxă. Refuzul a fost categoric: „**nu voi fi părtaș la o astfel de vânzare**”, fiind convins că niciunul dintre Episcopi nu va semna un astfel de act.

Consfătuirea din 1 octombrie 1948, de la Cluj, în care, „**sub presiune și amenințare**”, au fost aduși preoți ca să semneze unirea cu Biserica Ortodoxă, nu avea valabilitate, un astfel de act este valabil doar prin semnătura Episcopilor, ceea ce nu s-a întâmplat. La Conferința Episcopală de la București, din 7 octombrie, Episcopii aflați încă în libertate, la

cererea Nunțului, au redactat două memorii către autorități, denunțând arestările preoților și violențele la care erau supuși Episcopii, preoții și credincioșii greco-catolici. Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică nu a putut fi însă distrusă, în foarte scurt timp și-a organizat viața în clandestinitate.

Mărturisirea de credință a Episcopului Vasile Aftenie, în orice condiții s-a aflat, este aceeași: „**E imposibil să mă lepăd de credința în care m-am născut, în care am fost crescut și pe care am predicat-o timp de 23 de ani**” (Op.cit.,p.187).

Ultimele informații despre Episcopul Vasile Aftenie sunt din jurnalul personal al Cardinalului Iuliu Hossu, „**Credința noastră este viața noastră**” și din fișa personală întocmită de Securitate chiar în ziua morții Episcopului, 10 mai 1950. Nu sunt însă documente care să menționeze cauza morții Episcopului, doar câteva cuvinte notate în grabă: „**în noaptea de 9-10 Mai a.c., numitul Vasile Aftenie a sucombat**”.

Dacă suntem în căutarea adevărului despre Biserica Greco-Catolică și Episcopii ei Martiri în anii comunismului, cartea domnului Alexis Drimcev, „**Drumul unui Martir - Vasile Aftenie - 1889-1950**”, se recomandă de la sine.

Otilia BĂLAȘ

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C'est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Chers amis,

Je suis donc parti de Constanta le 17 Mars 2014 et, traversant les immenses plaines de la Dobrouja et ses canaux vides, je atteint Bucarest une semaine plus tard. La, j'ai assiste a la liturgie dans la plus vieilles église de Bucarest. Puis j'ai continue par Buftea pour arriver par Targoviște a Zarnești pour le dimanche suivant. Mais je dois avouer que j'ai du me faire transporter quelques km pour arriver a l'heure pour la liturgie chez le père Charles que me fut aussi d'un grand secours sur le plan technique.

A Fagaraș j'ai retrouve le monastère franciscain ou je m'étais arête il ya 20 ans, mais sans franciscains. Le lendemain matin a la messe il n'y avait foule, mais la voix du chanteur et les orgues remplissaient agréablement l'église.

Je m'étais fait un devoir de passer par Blaj ou je sui allé en pèlerinage sur la tombe du Cardinal Todea et par Alba Iulia qui m'avait accueilli aussi lors de mon pèlerinage a Jérusalem, qui est également une étape si importante pour l'histoire de la Roumanie.

La, j'ai pu le dimanche assiste a l'ordination d'Attila, un jeune qui s'était démène la veille pour me trouver un hébergement dans la salon du directeur du grand Semineraire d' Alba Iulia.

J'ai rejoint a Campeni la sympathique vallee d'Arieș qui a profite d'un programme d'aide au développement du tourisme rural. Je l'ai suivi sans peine, jusqu'a naissance de l'Arieș. Prés d'elle je me suis arête dans un petit bar au nom très évocateur: "Ulita spre Europa".

(a suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Dragi prieteni,

Am plecat deci din Constanța la 17 martie 2014, și traversând imensele câmpii ale Dobrogei și canalele ei golite de apă, am ajuns la București o săptămână mai târziu. Acolo am asistat la liturghie în cea mai veche biserică din București. Apoi am continuat prin Buftea înspre Târgoviște, pentru a ajunge la Zărnești duminica următoare. Trebuie să mărturisesc că am fost obligat să mă las transportat câțiva kilometri pentru a ajunge la timp la liturghia părintelui Carol, care mi-a fost de mare ajutor și în plan tehnic.

La Făgăraș am regăsit mănăstirea franciscană unde m-am oprit acum 20 de ani, dar fără franciscani. A doua zi, la liturghie, nu a participat prea multă lume, dar vocea cantorului și orga au umplut biserica în modul cel mai agreabil.

Mi-am îndeplinit apoi datoria de a vizita Blajul, unde am făcut un pelerinaj la mormântul Cardinalului Todea, și Alba Iulia, care mă primise și cu ocazia pelerinajului meu la Ierusalim, și care este un loc atât de important în istoria României.

Acolo am putut asista duminică la hirotonirea lui Attila, un tânăr care mă ajutase să găsesc adăpost în salonul directorului marelui Seminar din Alba Iulia.

Am regăsit la Câmpeni frumoasa vale a Arieșului, care a profitat de un program de ajutor al dezvoltării turismului rural. Am urmat fără mare greutate firul văii, până la izvorul Arieșului. În apropiere, m-am oprit într-un mic bar, cu nume foarte evocator: ”Ulița spre Europa”.

(va urma)

Fondatoarea ordinului clariselor

Anul acesta între 1-5 septembrie la Alba Iulia a avut loc a cincea Întâlnire Națională a Familiei Franciscane din România unde Surorile Clarise din Roman județul Neamț au transmis un mesaj. Deoarece s-au împlinit 800 de ani de la consacrarea Clarei din Assisi la Dumnezeu în martie 1211 și apoi nașterea celui de-al doilea Ordin Franciscan, propunem fragmente *din cateheza Papei Benedict al XVI-lea din 15 septembrie 2010*.

Una din sfințele cele mai iubite este fără îndoială Sfânta Clara de Assisi, care a trăit în secolul al XIII-lea, contemporană a sfântului

Francisc. Mărturia ei ne arată cât de mult este datoră Biserica femeilor curajoase și bogate în credință ca ea, capabile să dea un impuls decisiv pentru reînnoirea Bisericii.

Așadar, cine era Clara de Assisi? (...) Născută în anul 1193, Clara aparținea unei familii aristocratice și bogate. A renunțat la nobilime și la bogăție pentru a trăi umilă și săracă, adoptând forma de viață pe care o propunea Francisc de Assisi. Chiar dacă rudele ei, așa cum se întâmpla atunci, proiectau o căsătorie cu vreun personaj important, Clara, la vârsta

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

de 18 ani, cu un gest curajos inspirat de profunda dorință de a-l urma pe Cristos și de admirația față de Francisc, a părăsit casa părintească și, în compania unei prietene a ei, Bona de Guelfuccio, a ajuns în mod secret la frații minori la mica biserică a Porțunculei. Era în seara Duminicii Floriilor din anul 1211. În emoția generală, a fost făcut un gest deosebit de simbolic: în timp ce tovarășii lui țineau în mână torțe aprinse, Francisc i-a tăiat părul și Clara a îmbrăcat o sărăcăcioasă haină de pocăință.

Din acel moment a devenit fecioară mireasă a lui Cristos, umil și sărac, și s-a consacrat total Lui. Asemenea Clarei și colegelor sale, nenumărate femei în decursul istoriei au fost fascinate de iubirea față de Cristos care, în frumusețea Persoanei sale divine, umple inima lor. Și Biserica întreagă, prin intermediul misticei vocații nupțiale a fecioarelor consacrate, apare ceea ce va fi pentru totdeauna: Mireasa frumoasă și curată a lui Cristos.

(...) Clara a avut în Francisc de Assisi nu numai un învățător ale cărui învățături să le urmeze, ci și un prieten fratern. Prietenia între acești doi sfinți constituie un aspect foarte frumos și important. De fapt, atunci când două suflete curate și înflăcărate de aceeași iubire față de Dumnezeu se întâlnesc, ele scot din prietenia reciprocă un stimulent foarte puternic pentru a parcurge calea perfecțiunii. Prietenia este unul din sentimentele umane

cele mai nobile și înalte pe care Harul divin îl purifică și-l transfigurează. Ca Sfântul Francisc și Sfânta Clara, și alți sfinți au trăit o profundă prietenie în drumul spre perfecțiunea creștină, ca Sfântul Francisc de Sales și Sfânta Ioan Francisca de Chantal.

Și chiar Sfântul Francisc de Sales scrie: *„Este frumos să poți iubi pe pământ așa cum se iubește în cer și să înveți să iubești în această lumea așa cum vom face veșnic în cealaltă lume. Nu vorbesc aici de simpla iubire de caritate, pentru că aceea trebuie s-o avem față de toți oamenii; vorbesc despre prietenia spirituală, în cadrul căreia, două, trei sau mai multe persoane își schimbă devoțiunea, sentimentele spirituale și devin realmente un singur duh”* (Introducere la viața evlavioasă, III,19).

După ce a petrecut o perioadă de câteva luni în alte comunități monastice, rezistând presiunilor rudelor sale care inițial nu au aprobat alegerea ei, Clara s-a stabilit cu primele colege în biserica „Sfântul Damian” unde frații minori aranjaseră un mic convent pentru ei. În mănăstirea aceea a trăit peste patruzeci de ani până la moarte, în anul 1253. (...)

Giacomo de Vitry observase cu perspicacitate o trăsătură caracteristică a spiritualității franciscane față de care Clara a fost foarte sensibilă: radicalitatea sărăciei asociată cu încrederea totală în Providența divină.

(continuare în pag. 14)

Pentru acest motiv, ea a acționat cu mare determinare, obținând de la Papa Grigore al IX-lea sau, probabil, deja de la papa Inocențiu al III-lea, așa-numitul Privilegium Paupertatis (cf. *FF*, 3279). Pe baza acestuia, Clara și colegile ei de la „Sfântul Damian” nu puteau să aibă nici o proprietate materială. Era vorba de o excepție cu adevărat extraordinară față de dreptul canonic care era în vigoare și autoritățile ecleziastice din acel timp l-au acordat apreciind roadele de sfințenie evanghelică ce se recunoșteau în modul de a trăi al Clarei și al surorilor sale. Asta arată că și în secolele din Evul Mediu, rolul femeilor nu era secundar, ci considerabil. În această privință, merită de amintit că Sfânta Clara a fost prima femeie în istoria Bisericii care a compus o Regulă scrisă, supusă aprobării Papei, pentru ca să fie păstrată carisma Sfântului Francisc de Assisi în toate comunitățile feminine care creșteau ca număr deja în timpurile sale și care doreau să se inspire din exemplul lui Francisc și al Clarei. În conventul „Sfântul Damian”, Clara a practicat în mod eroic virtuțile care ar trebui să deosebească orice creștin: umilința, spiritul de evlavie și de pocăință, caritatea. Deși era superioară, ea voia să slujească personal surorile bolnave, supunându-se chiar și celor mai umile treburi: de fapt, caritatea depășește orice rezistență și cel care iubește face orice sacrificiu cu bucurie. Credința ei în prezența reală

a Euharistiei era așa de mare încât, de două ori, a avut loc un fapt minunat. Numai cu prezentarea Preasfântului Sacrament i-a îndepărtat pe soldații mercenari saraceni, care erau gata să atace conventul „Sfântul Damian” și să devasteze orașul Assisi.

(...) Sfinții sunt cei care schimbă lumea în mai bine, o transformă în mod durabil, punând în ea energiile pe care numai iubirea inspirată din Evanghelie le poate trezi. Sfinții sunt marii binefăcători ai umanității!

Spiritualitatea Sfintei Clara, sinteza propunerii sale de sfințenie este adunată în a patra scrisoare adresată Sfintei Agneza de Praga. Sfânta Clara folosește o imagine foarte răspândită în Evul Mediu, cu ascendențe patristice, oglinda.

Și o invită pe prietena ei din Praga să se reflecteze în acea oglindă de perfecțiune a oricărei virtuți care este însuși Domnul.

Ea scrie: *„Desigur, fericit cel care poate să fie părtaș la ospățul sfânt, în așa fel încât să adere cu toate sentimentele inimii [la Cristos], a cărui frumusețe o admiră fără încetare toate cetele fericite ale cerurilor, a cărui tandrețe emoționează inimile, a cărui contemplare aduce mângâiere, a cărui bunătate satură, a cărui blândețe recrează, a cărui amintire luminează cu delicatețe, la parfumul căruia morții recapătă viața și a cărui vedere îi va face fericiți pe toți locuitorii*

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

Ierusalimului ceresc. Deoarece această viziune este strălucire a gloriei veșnice, reflex luminii veșnice, o oglindă fără pată, privește în fiecare zi în această oglindă, regină, mireasă a lui Isus Cristos. Contemplă încontinuu în ea chipul tău, pentru a te împodobi astfel în întregime în interior și în exterior... În această oglindă strălucește fericita sărăcie, sfânta umilință și caritatea inefabilă” (Scrisoarea a patra: FF, 2901-2903).

Recunoscători lui Dumnezeu care ne dăruiește sfinții care vorbesc inimii noastre și ne oferă un exemplu de viața creștină care trebuie imitat, aș vrea să închei cu înseși cuvintele de binecuvântare pe care Sfânta Clara le-a compus pentru surorile sale și pe care și astăzi clarisele, care desfășoară un rol prețios în Biserică prin rugăciunea lor și prin lucrarea lor, le păstrează cu mare evlavie. Sunt expresii în care se evidențiază toată gingășia maternității ei spirituale:

„Vă binecuvântez în viața mea și după moartea mea, așa cum pot și mai mult decât pot, cu toate binecuvântările cu care Tatăl milostivitorilor a binecuvântat și va binecuvânta în Cer și pe pământ fiii și fiicele, și cu care un tată și o mamă spirituală a binecuvântat și va binecuvânta fiii săi și fiicele sale spirituale. Amin” (FF, 2856).

Benedictus.PP.XVI

Text preluat de la pagina
<http://ro.radiovaticana.va>

JOCUL

Când începi un lucru ,du-l până la capăt

nu-l lăsa început, îmi spui, îmi vei spune...

Cu ce drept pot eu să cuprind capătul lucrului acela, cu ce degete,

din ce gând,cum aș putea eu să cuprind ?

E numai un joc.

Eu doar mă joc !

Și ce joc ai mai văzut

să ajungă până la capăt

fără să fugă înapoi

cu sandalele rupte și pline de noroi

chicotind a tainică surpriză ?...

Și, la fiecare tură ,o nouă regulă de ținut,

pentru că jocul trebuie să fie și greu și curat ,

picurat cu lumină,

să miroase a proaspăt de umbră de nor ,

să te cuprindă ,ca o apă de munte adunată din tainic izvor,

să te bucure, să te țină...!

Maria-Mirela FILIMON

Papa Ioan Paul al II-lea (XI)

Plecarea Papei a fost de pe aeroportul „Baltice”, nu departe de Cracovia. Președintele Poloniei Jablonski a încercat zadarnic să mai liniștească Moscova, cuvintele lui, fără efect, **„s-au evaporat în aerul unei primăveri târzii”**. Papa l-a ascultat cu respect și înțelegere, fără să schițeze vreun semn de ironie, lumea tăcea politicoasă. Treisprezece milioane de polonezi l-au văzut personal pe Papa, restul populației l-a văzut prin intermediul televiziunii sau l-a ascultat la radio, acestora Jablonski nu le mai putea spune nimic.

La despărțire, Primatul Poloniei Wyszynski a spus Papei: **„Ne-ați întărit inimile cu credința voastră vie”**, Papa nu și-a mai putut opri lacrimile, a îngenuncheat și a sărutat pământul Patriei, șoptind cu suflul în lacrimi: **„pământul de care niciodată inima mea nu va fi despărțită”**.

Sub greutatea atâtor emoții, cu regretul despărțirii de țara sa, Papa a plecat spre Roma lăsând în Polonia un adevărat cutremur psihologic. Ceea ce polonezii gândeau de atâtea decenii, fără să îndrăznească să vorbească în public, a spus acum Papa în locul lor, **„într-o limbă frumoasă, sonoră, deloc asemănătoare cu limbajul de lemn comunist”**.

Polonia întregă a simțit că

este vorbă de o schimbare, oamenii au început să aibă un comportament diferit: **„oamenii care, de obicei, sunt atât de plini de frustrare și agresivi la cozile de la magazine, s-au transformat într-o colectivitate fericită care a ovaționat, un popor plin de demnitate. O ordine exemplară a domnit peste tot”**. Peste atmosfera de suspiciune, lipsită de orizont, încredere și speranță, Papa Ioan Paul al II-lea a adus o viziune nouă. Polonezii știau iarăși că **„noi suntem societatea și țara ne aparține”**, **„ei sunt o pojghiță artificială”**. Ioan Paul al II-lea i-a reînvățat pe polonezi demnitatea, atât cea personală, cât și cea colectivă, și i-a mai reînvățat ce este solidaritatea. După vizita Papei nu s-a mai putut reveni la situația anterioară, polonezii nu au mai știut ce este frica și divizarea, s-au înapoiat la morala străbunilor lor și au regăsit speranța pierdută. De-acum, în toată lumina lăsată de bunul lor Părinte, Papa Ioan Paul al II-lea, puteau privi curajoși spre viitor. (va urma)

RĂBDAREA ȘI IERTAREA

Răbdarea este capacitatea de a suporta greutate și neplăceri fizice sau morale ale vieții; puterea de a aștepta, în liniște, desfășurarea anumitor evenimente. Răbdarea biblică este puterea dată de Dumnezeu pentru a ne înfrâna în fața opoziției sau a oprimirii. Ea nu este pasivitate, iar inițiativa aparține dragostei lui Dumnezeu sau a credinciosului care răspunde provocării din partea răului. Despre Dumnezeu se spune că este îndelung-răbdător sau încet la mânie față de păcatele, mereu repetate, ale omenirii. Tot răbdarea este și efortul de voință prelungit înainte de a da drumul la mânie.

Răbdarea lui Dumnezeu, prelungită din îndurare, este caracterizată mai degrabă prin mărinimie decât prin mânie. Însă mânia lui Dumnezeu este prezentă în răbdare numai pentru a ne sugera gravitatea păcatului și răutatea lui. Ea este copleșită de iubirea pe care Dumnezeu o are față de păcătosul vrednic de milă căruia îi spune: „*păcatul bate la ușă și caută să te târască, dar tu biruieste-l!*” (Gn.4,7).

Răbdarea îndurătoare a lui Dumnezeu poartă în ea suspendarea mâniei și începutul iertării. Ea exprimă caracterul și modul comportamental al lui Dumnezeu în relația cu oamenii. Ea este temelul speranțelor oamenilor care Îl cred și Îl știu bun, îndurător și iubitor, și care nu cere oamenilor decât căință sinceră și iubire față de El și față de aproapele „*îndelunga-răbdare a Domnului nostru socotiți-o drept mântuire*” (2Pt.3:14-15).

Dar „îndelunga răbdare” nu știm când va lua sfârșit, din care cauză noi trebuie să grăbim pocăința și să convertim păcatul în sfințenie, pentru ca moartea sau a doua venire a lui Isus, să nu ne găsească nepregătiți. Și creștinii trebuie să prezinte un caracter asemănător. Valoarea practică a răbdării constă în evitarea neînțelegerii și în rezolvarea înțeleaptă a problemelor care se ivesc între oameni, mai ales, în cazul unor provocări. Răbdare lui Dumnezeu este o concesie intenționată cu privire la spațiu și timp. Ea reprezintă o ocazie de pocăință. Îngăduința lui Dumnezeu este un armistițiu cu păcătosul care a așteptat revelația și răscumpărarea finală în Isus Cristos.

Suferința și răbdare au o legătură intrinsecă: „*suferința aduce răbdare. Și răbdare încercare, și încercarea nădejde* (Ro.5,3-4). Creștinul trebuie să aibă răbdare în fața necazurilor și a încercărilor timpurilor. Dumnezeu este cel care dă o astfel de răbdare asemenea răbdării lui Cristos. Cel care va răbda până la sfârșit, prin răbdarea lui își va câștiga sufletul pentru că este scris că: „*cine va răbda până la urmă acela se va mântui*” (Mc13,13). După modelul răbdării divine față de oameni ni se cere și nouă să fim răbdători față de semenii noștri, îngăduindu-ne unii pe alții cu iubire, practicând față de toți bunătatea, blândețea, înțelegerea, compătimirea și iertarea repetată. Să avem răbdare în fața evenimentelor și a situațiilor grele pentru a le putea îndura în liniște, cu încredere, cu intenția de a le trăi

(continuare în pag. 18)

ca ispășire acceptată pentru păcate și ca mijloc ales de Dumnezeu pentru sfințenia noastră. Doi cetățeni: nepotul de 20 de ani și bunicul de 90 de ani. „Bunicule, întreabă nepotul, care este secretul longevității tale?” „Nu este nici un secret, răspunde bunicul, numai că eu am avut răbdare să ajung până la vârsta aceasta”.

Iertarea este capacitatea cuiva de a scuti pe cineva de o pedeapsă, de a trece cu vederea vina, greșeala cuiva, a nu mai considera vinovat pe cineva; a dispensa pe cineva de o obligație. Din punct de vedere uman, iertare unei greșeli sau a unei vine nu poate fi justificată întrucât ea apare ca un act împotriva dreptății. Dar iubirea lui Dumnezeu are altă logică decât dreptatea omenească, pentru că El nu voiește „moartea păcătosului, ci ca păcătosul să se întoarcă de la calea sa și să fie viu” (Ez.33, 11). Și aceasta pentru a milui pe cei care merită iertarea Lui. Isus vestește iertarea păcatelor pentru cei cu inimă smerită și care se căiesc pentru că: „putere are Fiul Omului a ierta păcatele pe pământ” (Mc.2,10). Ba mai mult Isus Își dă viața pentru iertarea păcatelor întregii omeniri: „Iată Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatul lumii” (In.1,29). Având toată puterea în Cer și pe pământ, Cristos, după Învierea Sa, transmite și apostolilor Săi și prin ei preoților puterea de a ierta păcatele. La rândul lor, apostolii, propovăduiesc și ei această iertare insistând în mod deosebit asupra iubirii divine care, prin Isus, ne mântuiește și ne sfințește. Se insistă asupra rolului pe care-l are rugăciunea Bisericii în recunoașterea greșelilor, în obținerea

vindecării și în iertarea păcatelor.

Iertarea nu este privită ca ceva care este în natura lucrurilor. Când este obținută iertarea, trebuie primită cu recunoștință și trebuie privită cu respect și cu uimire. Păcatul merită pedeapsă însă, iertarea este un dar uluitor al îndurării. „*Că la Tine este îndurarea*” spune psalmistul (Ps.129,4). Sau când rostim rugăciunea „Tatăl nostru” de fiecare dată, printre altele spunem: „*Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri*” (Mt.6,12). Deci, noi vom fi iertați în măsura în care iertăm și noi aproapelui: „*ierțați și veți fi ierțați*” (Lc.6,37). Prin urmare, iertarea este posibilă numai pentru că Dumnezeu este un Dumnezeu al harului: „*Tu fiind un Dumnezeu iubitor și iertător*” (Ne. 9,17). El este „*iubitor de oameni, îndurător; îndelung-răbdător; plin de îndurare și de dreptate [...] dar nu lasă nepedepsit pe cel care păcătuiește*” (Ex.34,6-7). Iertarea își are rădăcina în natura lui Dumnezeu ca Dumnezeu al îndurărilor, dar iertare dată de El nu este oarbă, ci dreaptă, pentru că nu socotește pe cel vinovat drept nevinovat. Dorința de a ierta pe alții indică faptul că am început pocăința cu adevărat.

De asemenea iertarea trebuie făcută din toată inima. Ea izvorăște din iertarea lui Cristos pentru noi și trebuie să fie ca și iertarea dată de Cristos: „*după cum Cristos v-a iertat vouă, așa să ierțați și voi*” (Cl.3,13). Persoana lui Isus nu trebuie separată de lucrarea Lui. Iertarea dată de către Cristos sau prin Cristos înseamnă iertarea izvorâtă din tot ce este El și din tot ce face El. Iertarea nu trebuie înțeleasă

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

separată de cruce cu atât mai mult cu cât se spune clar că moartea Lui a fost pentru ispășirea păcatelor noastre. Iertare se bazează, în esență, pe lucrarea de ispășire făcută de Cristos și înseamnă că este un act al harului; „*El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele*”(1In.1,9). Din partea omului se pune accent pe pocăința care este căință pentru păcatele săvârșite. Cristos a poruncit să se propovăduiască în numele Său „*pocăința și iertarea păcatelor la toate neamurile*”(Lc.24,47).

Însă credința și pocăința nu trebuie privite ca niște merite în baza cărora ni se cuvine iertarea. Ele sunt miște mijloace prin care ne însușim harul iertării lui Dumnezeu. În învățătura lui Isus, iertarea aproapelui nu este numai condiția prealabilă a vieții noi trăite în iubire, ci și unul din elementele ei esențiale. Păcătosul are dreptul la iertare numai atunci când are o sinceră părere de rău pentru faptele comise, cere să fie iertat și promite că nu va mai săvârșii asemenea fapte care duc la păcat. În felul acesta el se face vrednic de iertare pentru că „*cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, osândă își mănâncă și bea*” (1Co.11,29).

Se pune problema păcatului împotriva Spiritului Sfânt care nu poate fi iertat niciodată: „*cel ce va huli împotriva Spiritului Sfânt, nu i se va ierta*” (Lc.12,10). Însă acest păcat nefiind bine definit, în scrierile biblice, se crede că nu ne putem gândi ca la un anumit păcat concret, ci ar fi vorba, mai de grabă, despre o defăimare continuă a Spiritului lui Dumnezeu de către un om, care respinge în mod consecvent, chemarea

îndurătoare a lui Dumnezeu.

Semnul iertării frățești este dat de starea sufletească pe care o conectăm la starea sufletească a dușmanului, care face să ne bucurăm de bucuria lui și ne întristăm de supărarea lui și nu invers. Un exemplu de iertare este israeliteanul Iosif, al unsprezecelea fiu din cei doisprezece a lui Iacov și favoritul acestuia, ceea ce va atrage după sine invidia fraților săi care l-au vândut, ca rob, în Egipt. Aici, la început, a fost întemnițat pe nedrept, dar prin tâlmăcirea corectă a unor vise ale faraonului și prin unele măsuri, pe care le propune acestuia, reușește să prevină foametea, datorată secetei, care altfel, ar fi cuprins Egiptul. Ajunge să ocupe cele mai înalte funcții în stat. Lipsa alimentelor care a cuprins și familia sa israeliteană a determinat pe frații lui să ceară ajutor de la egipteni. Ajung până la Iosif și fără să-l recunoască, dar el recunoscându-i pe ei, nu se răzbună, ci-i iartă pentru fărădelegea lor și le dă alimentele de care aveau nevoie pentru a supraviețui. Dar spiritul iertării era în inima lui Iosif pentru că primului său fiu îi pune numele de Manase care înseamnă iertare.

Dar modelul iertării supreme este Isus Cristos, care pironit pe cruce se roagă pentru iertarea celor care-L batjocoreau și-L chinuiau. Tot El este și modelul răbdării supreme. Isus a răbdat crucea pentru noi și pentru păcatele noastre și în felul acesta a deschis calea noastră spre viața veșnică, spre mântuire. Doamne, ajută-ne să răbdăm, să iertăm și să împlinim voi Ta, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin!

Ioan MĂGERUȘAN

**Preafericirea Voastră,
Înalt Preasfinții Voastre,
Preasfinții Voastre,
Părinților, Dragii mei călugări, călugărițe, credincioși, tineri,**

Pentru prima dată „Crucea și Icoana Zilelor Mondiale ale Tineretului” vor fi în pelerinaj în toate diecezele și eparhiile din România. În drum spre Ziua Mondială a Tineretului de la Cracovia, ce va avea loc în perioada 15 octombrie – 1 noiembrie 2014. Este un dar minunat pentru întreg poporul român, în special pentru tineri!

„Crucea și Icoana Zilelor Mondiale ale Tineretului” au fost încredințate tinerilor din lumea întreagă de către Sfântul Ioan Paul al II-lea, papă a tinerilor, cel care a instituit „Zilele Mondiale ale Tineretului”. Din anul 1984 această „Cruce” a străbătut toate continentele poposind în cele mai diferite locuri pentru a aduce mesajul plin de speranță al jertfei lui Cristos pentru mântuirea omului. Din anul 2003 „Crucea” este însoțită de „Icoana Fecioarei Maria Salus Populi Romani” ca semn al grijii pe care Maica Domnului o poartă generațiilor tinere.

Îi mulțumim Domnului pentru acest mare dar ce ni-l face prin prezența acestor simboluri încărcate de prețuirea, venerația și rugăciunea a milioane de persoane din lumea întreagă. Pelerinajul „Crucii” și al „Icoanei” prin România este o ocazie potrivită de rugăciune pentru tinerii noștri și din lumea întreagă atât de încercați de frământările timpurilor pe care le trăim. În trecerea prin comunitățile noastre „Crucea” și „Icoana” îi invită pe tineri să participe la „Întâlnirea Națională a Tineretului Catolic” ce va avea loc la Cluj – Napoca în anul 2015. Totodată, este un prilej poltrivi de rugăciune pentru țara noastră și pentru poporul român, asupra căruia invocăm binecuvântarea lui Dumnezeu prin mijlocirea Preasfintei Fecioare Maria.

Tuturor tinerilor, și nu numai, adresez invitația de a se apropia de „Cruce” și de „Icoană” acolo unde vor poposi, după programul pregătit. Prezența „Crucii lui Cristos” să ne unească în rugăciune și în mărturia creștină pentru ca, așa cum ne îndeamnă Sfântul Părinte Francisc, „să ne manifestăm bucuria Evangheliei care transformă lumea”.

Haruri și binecuvântări de la Domnul

†Virgil BERCEA

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)